

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster ONT
Ons kenmerk 2020/14027
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 1

Behandeld M.A.M. Partouns
Telefoon +31 43 389 7560
Maastricht 7 april 2020
Verzonden 7 april 2020

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder inzake reactie Gedeputeerde Staten op Masterplan Chemelot 2030

Geachte Staten,

Hierbij sturen we u ter informatie de reactie van het College van Gedeputeerde Staten op het Masterplan Chemelot 2030. Deze treft u in de bijlage. Eerder bent u via mededeling portefeuillehouder geïnformeerd over het Masterplan Chemelot 2030 (19 februari 2020, kenmerk: 2020/8181).

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

dr. J.P. van den Akker LLM

DSM Nederland B.V.
De heer J. de Beer
Poststraat 1
6135 KR SITTARD

Cluster	ONT	Behandeld	M.A.M. Partouns
Ons kenmerk	2020/14028	Telefoon	+31 43 389 7560
Uw kenmerk	-	Maastricht	7 april 2020
Bijlage(n)	-	Verzonden	- 8 APR. 2020

Onderwerp

Reactie Masterplan Chemelot 2030

Geachte heer De Beer,

Het Masterplan is de verdere uitwerking op het gebied van ruimte en logistiek van de "Visie Chemelot 2025". Centraal in die visie staat de ambitie om als Chemelot uit te groeien tot de meest veilige, meest duurzame en meest competitieve chemie- en materialen site in Europa in 2025.

Het Masterplan richt zich op de huidige site, inclusief de haven Stein. Daarnaast zijn in het plan de gevolgen van deze ontwikkelingen voor de omgeving op hoofdlijnen beschreven.

U vraagt om een reactie op het Masterplan Chemelot 2030 van het College van Gedeputeerde Staten. Wij waarderen de inzet en betrokkenheid van private partijen in dit Masterplan waarmee u richting geeft aan de verdere ontwikkelingen van Chemelot op het gebied van ruimte en logistiek. Wij onderschrijven het grote (inter)nationale en provinciale economische belang van een samenhangende ontwikkeling van een campus/innovatiehotspot, met pilot plants area en een industriepark in ruimtelijk één gebied. Gezien de druk op de beschikbare ruimte binnen de Chemelot hekken gaat u zorgvuldig afwegen welke activiteiten een dermate functionele of technische binding met de Chemelot site hebben dat ze binnen de hekken landen en anders worden ze buiten de site geplaatst. Het spreekt voor zich dat deze ontwikkelingen in balans moet zijn met een zorgvuldige afweging van ruimtelijke implicaties, toegesneden vergunningen, toezicht- en handhavingsbeleid als borging voor de leefkwaliteit van de vele omwonenden van het Chemelot terrein.

In dit kader vragen we aandacht voor de volgende elementen:

Bevoegd gezag

In relatie tot de site Chemelot en de ontwikkeling daarvan is de Provincie Limburg bevoegd gezag voor de koepelvergunning en de natuurvergunning.

Voor ontwikkelingen uit het Masterplan die niet passen binnen deze vigerende vergunningen, zullen separate vergunningen/toestemmingen aangevraagd moeten worden. Deze aanvragen zullen vanzelfsprekend worden getoetst aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving.

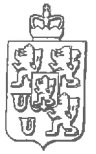
Interbestuurlijk programma (IBP)

De chemie in Nederland en in Europa staat voor een grote transformatieopgave. Sleutelbegrippen daarbij zijn de energietransitie, circulariteit en competitiviteit. Terugdringen van de CO2 uitstoot naar 0 in 2050 is daarbij een centrale doelstelling. Op Chemelot is sprake van een unieke combinatie van grootschalige bulk productie, (Chemelot Industrial Park), kennisontwikkeling en innovatie en valorisatie van kennis in de vorm van pilot- en demonstrator projecten (Brightlands Chemelot Campus). Daarbij wordt samen gewerkt op het vlak van innovatie in het zgn. ARRRA-cluster (de samenwerking tussen de chemieregio's van Antwerpen, Rotterdam en het Rijn-Ruhrgebied) waarvan Chemelot het geografische hart vormt. Kortom een in beginsel sterke uitgangssituatie voor die transformatie en tegelijkertijd een transformatie die moet lukken vanwege het grote belang van Chemelot voor de economie en welvaart van de regio en ons land. Op basis van het concept van de IBP-aanpak werken gemeente Sittard-Geleen en de Provincie Limburg onder de naam van European Circular Hub samen met bedrijfsleven (waaronder Chemelot), onderwijs- en kennisinstellingen een integrale propositie uit langs 5 pijlers; het gaat dan om het nieuwe verdienvermogen, innovatie, de gevolgen van die propositie voor de aanvoer van groene energie en groene grondstoffen, de human capital agenda en niet in de laatste plaats de optimalisering van het maatschappelijk effect van deze ontwikkeling voor de brede welvaart in de regio. Provincie en de gemeente stellen daarvoor procesmiddelen ter beschikking. De Provincie heeft al eerder in het zgn. Limburg aanbod aangegeven ook verder haar verantwoordelijkheid te willen nemen onder voorwaarde van financiering door het Rijk.

Het is van strategisch belang dat Chemelot deze visie samen met alle andere shareholders pro-actief uitdraagt.

Acties/tijdpad:

- Gemeente en Provincie streven ernaar om deze propositie in juni 2020 aan te bieden aan de Rijksoverheid als bod voor de zgn. Groeibrief. Via deze Groeibrief wil de rijksoverheid middelen inzetten om het toekomstig verdienvermogen van Nederland te versterken. Tevens dient deze propositie als bod richting de EU om beroep te doen op de middelen uit de zgn. Green Deal.
- Die propositie voor die Europese Circulaire Hub wordt ontwikkeld in breed triple helix verband van bedrijven, onderwijsinstellingen, gemeente Sittard-Geleen, Provincie en betrokken departementen op rijksniveau (met de ministeries van EZK en I&W als coördinerende ministeries).
- De Provincie coördineert de lobby acties gericht op de departementen en de EU, zorgt voor het noodzakelijke communicatietraject en ondersteunt de instituten actief bij het verwerven van (Rijks- (en EU-) middelen. Ook lobby activiteiten in het kader van de NOVI (Nationale Omgevingsvisie) maken hier deel van uit.

Gebiedsvisie

Met betrokken overheden, partijen op Chemelot, omwonenden en andere belanghebbenden werken we aan een gedragen toekomstbeeld voor de omgeving van Chemelot. Deze integrale gebiedsvisie voor de omgeving van Chemelot moet richting geven aan ruimtelijke ontwikkelingen om dit toekomstbeeld te kunnen verwezenlijken, met bijzondere aandacht voor de samenhang met de omgeving en de toekomstige inrichting van gebieden zoals de Lexhy en Graetheide.

Belangrijke ingrediënten voor de visie zijn een veilige en leefbare (woon)omgeving, een waardevol landschap, Chemelot als economische motor, goede bereikbaarheid, duurzame ontwikkeling en aandacht voor de cultuurhistorie en identiteit van het gebied.

We benutten het Masterplan Chemelot 2030 graag als één van de bouwstenen voor het opstellen van de gebiedsvisie, waarbij betrokken partijen intensief met elkaar samenwerken vanuit verschillende rollen en posities.

Omgevingsplan

Per 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. In verband daarmee wordt door de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek, de Provincie Limburg, CSP en DSM in goede samenwerking een omgevingsplandeel voor Chemelot opgesteld. Dit omgevingsplandeel zal te zijner tijd de vigerende bestemmingsplannen voor de site Chemelot vervangen. In dit omgevingsplandeel zal de huidige situatie (conserverend) worden vastgelegd en zullen ook de ontwikkelingen die in het Masterplan voorzien zijn worden meegenomen, zoveel als dat mogelijk is.

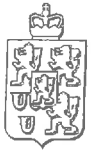
Mobiliteit

Als gevolg van de – door de Provincie onderschreven ambitie – van Chemelot zullen personen- en vrachtautoverkeer in de regio fors toenemen. Om deze toename te beheersen worden in het Masterplan acties benoemd zoals het versterken van de multimodale transportinfrastructuur, het opstellen van een integraal verkeersplan en onderzoek naar het aanpassen van de infrastructuur buiten Chemelot. In deze context hebben we met instemming kennis genomen van uw duurzaamheidsambitie om bij het uitvoeren van deze acties de ‘ladder van Verdaas’ toe te passen. Deze insteek past in ons mobiliteitsbeleid (Mobiliteitsplan “Slim op weg naar Morgen”).

Ons mobiliteitsbeleid wordt uitgewerkt in gebiedsverkenningen. Hiertoe hebben wij de verkenning van de Westelijke Mijnstreek, waaronder Knooppunt 046, inmiddels ter hand genomen. Hierin willen wij, met u en andere shareholders, komen tot een integrale aanpak van de mobiliteitsopgaven in de Westelijke Mijnstreek. Wij gaan er van uit dat u, conform de door u benoemde ‘ladder van Verdaas’, met ons actief aan de slag gaat om nieuwe mobiliteitsconcepten te ontwikkelen - zoals mobiliteitsmanagement - zodat personenvervoer optimaal gereduceerd kan worden.

Voor het goederenvervoer ondersteunen wij de ambitie om naar een modal shift te gaan, eerst per bus dan per schip en vervolgens per spoor. Hierbij liggen wellicht kansen om de modal shift van goederenvervoer naar bus te combineren met de vraagstukken die zich bij de klimaatopgave aan dienen. We trekken samen met u op om deze kansen verder te verkennen en het benodigde draagvlak bij de diverse betrokken partijen te verkrijgen.

In het Masterplan wordt een ongelijkvloerse kruising ter plaatse van het knooppunt Urmonderbaan - Oude Postbaan als randvoorwaardelijk benoemd. Dit betreft al een concrete uitwerking c.q. oplossing van de mobiliteitsopgave in de regio. Wij zullen dit meenemen in de gebiedsverkenning.

Beoogd resultaat van deze aanpak is een effectieve mix van maatregelen waarbij het beter benutten van bestaande netwerken de voorkeur verdient boven het realiseren van nieuwe infrastructuur of het aanpassen ervan. Het aanleggen van een ongelijkvloerse kruising zullen we daarbij serieus onderzoeken maar ook afwegen tegen andere mogelijke oplossingen die nu nog niet in beeld zijn (maar gedurende het onderzoeksproces in beeld kunnen komen) voor dit vraagstuk. Alle voorkeursmaatregelen zullen vervolgens objectief worden beoordeeld in het provinciale Afwegingskader 'Mobiliteitswensen en ambities'.

In het Masterplan wordt uit gegaan van een verplaatsing van Gate 1 naar kavel 113 en, op termijn, een verplaatsing van het vrachtverkeer richting burgemeester Lemmensstraat en de aanleg van een ongelijkvloerse kruising (OGK) ter plaatse van het knooppunt Urmonderbaan/oude Postbaan. Hiervan uitgaande hebben wij als aandeelhouder in de recente aandeelhoudersvergadering (AvA) rondom besluit Grex Noord aangegeven dat er ten opzichte van de afwikkeling van vrachtwagens met gevaarlijke stoffen via het verplaatste Gate 1 richting Urmonderbaan een knelpunt kan optreden. Een nadere studie is inmiddels uitgevoerd. Hieruit blijkt vooralsnog dat in het verkeersscenario van het Masterplan een groei van het vrachtverkeer gevaarlijke stoffen mogelijk is in lijn met de prognose van het Masterplan. Doorontwikkeling van dit scenario en besluitvorming over de aanpassing van de omliggende infrastructuur (zoals de OGK) dient plaats te vinden binnen de gebiedsverkenning mobiliteitsopgave Westelijke Mijnstreek. Deze is inmiddels opgestart. Chemelot zal hierin als partij zal worden betrokken.

Buisleidingen / corridors

In het Masterplan staan 5 pijlen voor buisleidingen richting Antwerpen, Rotterdam, Duitsland en de haven in Stein (pagina 48). In dat opzicht zien we de volgende aandachtspunten:

- Tussen de tracés voor buisleidingen in de Structuurvisie buisleidingen en het "aanlandingspunt" op Chemelot moeten we bottlenecks voorkomen in dit Masterplan. In Antwerpen stuit bijvoorbeeld ten noorden van het BASF complex de mogelijkheid om een verbinding naar Rotterdam te realiseren op een fysiek probleem. Vraag is of de pijlen op pagina 48 dus echt reserveringen zijn die ruimtelijk te gebruiken zijn?
- Voor waterstof en CCS/U staat nu opgenomen dat OCI het per schip naar Rotterdam vervoert en aanlevert bij het project Porthos. Als er één of meer nieuwe buisleidingen van Chemelot naar de kust worden aangelegd in de komende jaren is het ons inziens veel kosten efficiënter om dan ook een buisleiding van CCS/U naar de kust aan te leveren, in plaats van steeds grotere volumes per schip te transporteren. Per buisleiding kunnen –begrijpen wij- ook grotere volumes worden getransporteerd. Die mogelijkheid zouden wij graag opgenomen en uitgewerkt zien in de bredere tracés op de corridor naar Rotterdam, Antwerpen en Duitsland worden ingepast.
- Acties 3-10 gaan over 'level playing field' behouden en versterken. Het publieke belang van CO₂-reductie via nieuwe buisleidingen en de draaischijf functie tussen Duitsland en de Benelux havens hoort hier deel van uit te maken. Daarom is het belangrijk om dit publieke belang te benoemen en expliciet te maken dat zowel bij spoor en wegvervoer als ook voor buisleidingen publieke belangen een publieke financiering en mogelijk ook publieke beheersfunctie kunnen horen.

Veiligheidsvisie

Opvolging gevend aan een van de aanbevelingen in het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid hebben wij, samen met de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek, de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de RUD Zuid-Limburg, en in nauwe betrokkenheid met de GGD Zuid-Limburg en de Inspectie SZW, de 'Veiligheidsvisie Chemelot e.o.' ontwikkeld. In december 2019 is deze door de colleges van GS en van B&W van de drie gemeenten vastgesteld (waarbij in de gemeente Stein instemming van de gemeenteraad heeft plaatsgevonden).

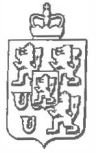
Wat betreft de veiligheid van Chemelot en haar omgeving vormt deze visie voor ons bestuur het leidend kader. Belangrijk uitgangspunt in de veiligheidsvisie is een bovenwettelijk veiligheidsniveau dat wordt nagestreefd. Een ambitieniveau dat aansluit bij de ambitie van Chemelot om, naast de meest duurzame en meest competitieve, ook de meest veilige chemiesite van Europa te worden.

De concretisering en implementatie van de visie is inmiddels ter hand genomen. Dit met betrokkenheid van en in afstemming met alle betrokken partijen. De door Chemelot toegezegde medewerking aan de uitvoering van de veiligheidsvisie sluit hierop aan en doet recht aan de gestelde ambities. De in het Masterplan beschreven keuze voor integrale samenwerking op dit majeure thema willen wij dan ook graag onderstrepen. Dit vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid enerzijds en onder erkenning van en met respect voor ieders rollen en belangen anderzijds.

Als uitwerking van de veiligheidsvisie wordt in 2020 onder meer een bovenwettelijk veiligheidskader ontwikkeld: criteria voor nieuwe initiatieven binnen en buiten Chemelot alsmede criteria voor ingrijpende veranderingen aan bestaande installaties die een veranderend risicoprofiel met zich meebrengen. Hierbij zal tevens aandacht worden gegeven aan de Brightlands Chemelot Campus en de mensintensiviteit van activiteiten in relatie tot risico's voor aanwezigen op de Campus. De aanwezigheid van een functionele, technische dan wel organisatorische binding vormt daarbij het uitgangspunt, ook voor activiteiten op de Campus. Wij gaan ervan uit dat dit uitgangspunt ook is terug te zien in het door Chemelot dienaangaande gehanteerde afwegingskader.

De uitwerking van aandachts- en veiligheidsgebieden, vast te leggen in het omgevingsplan(deel Chemelot), maakt tevens deel uit van de nadere concretisering van de veiligheidsvisie. Een adequate communicatie met en betrokkenheid van de omgeving vinden wij hierbij van groot belang. Deze uitwerking zal dan ook plaatsvinden via een participatief traject met buurtorganisaties en bewoners. Ook wat betreft de risicocommunicatie heeft de veiligheidsvisie de ambitie om beter te communiceren over de risico's en over wat te doen tijdens een incident. Zelfredzaamheid en handelingsperspectief zijn daarbij de onderliggende doelen.

Naast de overheidspartijen zien wij hierin ook een verantwoordelijkheid voor Chemelot. De aangehaalde structurele en open communicatie met overheden en omgeving op basis van uw programma 'Samen bewust veilig' achten wij in dat verband waardevol. Van belang is om als partijen gezamenlijk ervoor te zorgen dat, mede op basis van vragen die er bij burgers leven, de communicatie snel, adequaat en integraal wordt opgepakt. Daarbij dient, waar relevant en mogelijk de verbinding te worden gemaakt met de inspanningen in het kader van het hiervoor genoemde programma.

De beheersing van veiligheid op de site Chemelot vergt een intensieve samenwerking en afstemming over veiligheidscritische activiteiten tussen de sitebewoners. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor CSP als houder van de overkoepelende omgevingsvergunning en als gevolmachtigde namens de sitebewoners. Een situatie die CSP bij uitstek de positie geeft van aanjager van een gezamenlijke veiligheidsaanpak. In de veiligheidsvisie is deze positie geduid als het versterken van de rol van CSP. Gelet hierop zijn wij er nadrukkelijk voorstander van om het concretiseren van deze rolpositie toe te voegen aan de in het Masterplan gemaakte keuzes voor een veilige site.

Acquisitie

De Provincie blijft binnen het nieuwe, in ontwikkeling zijnde Missiegedreven Economisch Beleidskader, dat naar verwachting in juni 2020 door PS wordt vastgesteld, inzetten op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en het verankeren van bestaande bedrijven. Dit vertaalt zich concreet in een coördinerende, centrale rol voor de Provincie alsmede in een ondersteunende rol in specifieke casussen/leads. In dit nieuwe Missiegedreven beleidskader is daarover opgenomen dat leads, om in aanmerking te komen voor provinciale ondersteuning, moeten passen binnen de missies die in het kader zijn gedefinieerd. Tevens is voor Chemelot aansluiting bij het nieuwe, tevens nog in ontwikkeling zijnde beleidskader Circulaire Economie van belang. Vroegtijdige afstemming over acquisities leads van Chemelot en de Chemelot Campus blijft hierin van belang zodat alle betrokken partijen hun rollen en verantwoordelijkheden kunnen invullen.

Participatie omgeving

Het Masterplan Chemelot heeft een vrij hoog abstractie niveau. Wanneer onderdelen concreter worden is het belangrijk om participatief met de omgeving om te gaan. Hierbij zijn betrouwbaarheid, de omgeving als gelijkwaardig beschouwen (het vermijden van onmachtige stakeholders), werken aan gezamenlijkheid (een gedeeld beeld van het proces) en aandacht hebben voor de relaties belangrijke bouwstenen. Binnen het programma Chemelot 2025 functioneert een klankbordgroep en een agendacommissie. Het is belangrijk dat bij de uitwerking van alle onderdelen die betrekking hebben op het programma er in overleg met de agendacommissie en de klankbordgroep voor een communicatiewijze met de omgeving wordt gekozen, met een zo groot mogelijk participatief karakter. Hierbij worden de achterbannen van de verschillende wijk- en buurtplatforms actief betrokken. Dit helpt bij het opbouwen van betrouwbaarheid en gelijkwaardigheid.

Al deze aandachtspunten zijn verankerd in ons programma Chemelot 2025 waar verschillende ambtelijke en bestuurlijke overleggremia aan zijn gekoppeld, waar u actief deel van uitmaakt. Via de agenda's van deze overleggen komen deze punten de komende periode actief aan de orde, zodat we in afstemming, ieder vanuit diens eigen rol en verantwoordelijkheid hier invulling aan geven.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris